

פרק 2.3: האות ע' במילים מעולם הצומח

הקטע שלפניכם מדגים שימוש באות ע' במילים מעולם הצומח.

קראו את הקטע, והשלימו אותיות חסרות (ע').

עברנו לגור בבית, שיש לו חצר גדולה. הזמנו גנן שיתכנן לנו גינה יפה. הגנן עמד בחצר, ורשם לעצמו את הדברים הבאים:

הקרק - כאן טובה, אך רבה המלאכה: ראשית, יש ל**שב** - החצר מכוסה ב**שבים**. לגרף את ה**לים**, הפזורים על הדשא. צריך ל**קור** את ה**ץ** הזקן ול**נטו** במקומו **ץ** צעיר ורענן. כשיגדל ה**ץ** י**צלו** (יתנו צל) **נפיו** את החצר. **מגז** - ה**ץ** הזקן אפשר לעשות ספסל.

יש ליצור **רוגות** לפרחים, ול**גד** אותן. לשתול בהן ול**זרו** בהן **זר** י ירקות ו**זרעי** פרחים. עליי להביא אתי בפעם הבאה לגינה, **מדר** ומגרפה. כמו כן יש לקנות **זר** **ים** ו**ציצים**. את ה**ציצים** אעמיד על מדרגות הבית המובילות לגינה.

נראה שתהיה כאן גינה לתפארת!

ע' בשמות ובפעלים מעולם הצומח

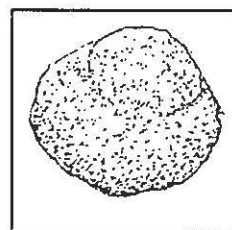
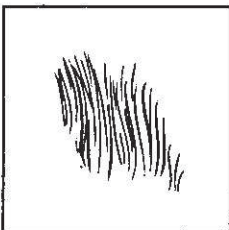
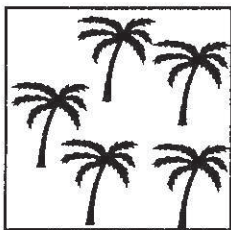
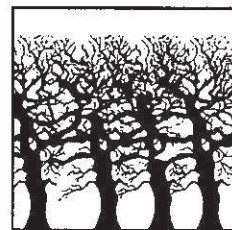
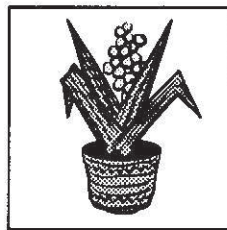
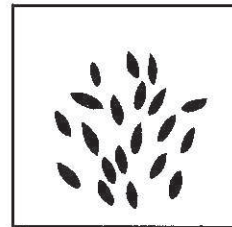
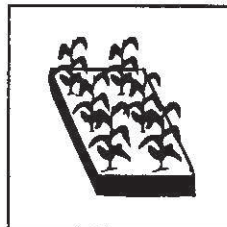
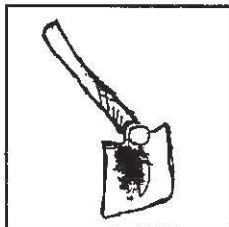
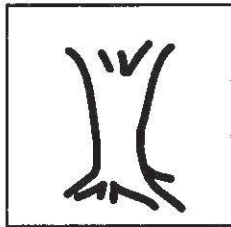
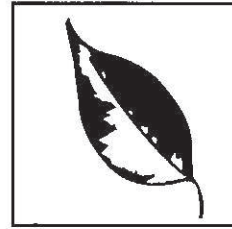
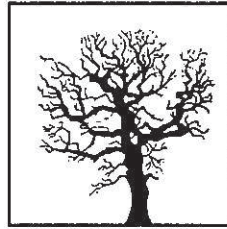
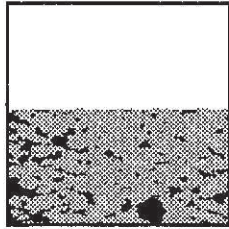
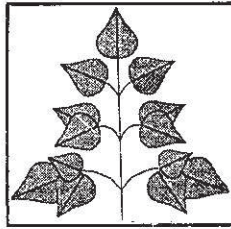
<u>פעלים</u>	<u>שמות עצם</u>	
גדע	ענף	גבעול
זרע	עפר	גזע
נטע	עץ	גרעין
עִיבֵד	עציץ	זרע
עָדַר	ערוגה	יער
עקר	עשב	מִטְע
פקע	פְּקַעַת	מעדר
עישב	קרקע*	עלה
	טבע	סלע

"וְכִי תֵבְאוּ אֶל-הָאָרֶץ, וְנִטְעַתֶם כָּל-עֵץ" (ויקרא י"ט, 23)

* אבל: אדמה כותבים ב-א'

תרגילים

1. רשמו ליד כל ציור את המילה המתאימה מהמאגר.

עלה, עץ, קרקע, גבעול, זרעים, ערוגה, מעדר, גזע, יער, עציץ, עוֹדֵר, נוטע, סלע, גודע,
עשבים, מטע

להצליח בכתיב! כתיב נכון - כללים ותרגילים

2. הקיפו בעיגול מילים מעולם הצומח (ב-ע'י), והעתיקו אותן למטה (ראו דוגמה).

		ה	ל	ע	ק	ר	ק
			ע	ד	ג		
מ	י	ע	ר	ז			
	ע	ר	ד	ע	מ		
	ר	ו		צ	נ		
		ג		י	ט		
		ה		צ	ע		

המילים:

- דוגמה: 1. גדע
2. _____
3. _____
4. _____
5. _____
6. _____
7. _____
8. _____
9. _____
10. _____
11. _____

סאלג 'ללאט' ללא 'גא' 'אחז' 'גאא' 'טאלא' 'לא' 'אלז' 'טקא' 'אלאל'

"עת לטעת ועת לעקר נטוע" (קהלת ג', וי-ח')

להצליח בכתיב! כתיב נכון - כללים ותרגילים

3. השלימו את המשפטים. השתמשו במילים שבמאגר.
עיבוד הקרקע כיצד?

- יש _____ את הקרקע במעדר.
יש _____ את העשבים.
יש _____ את הזרעים.
יש _____ את העצים.
יש _____ את הקרקע.
יש לזרוע את ה _____ ב _____ מעובדות.
יש לפורר את רגבי ה _____.
יש להקפיד שה _____ תהיה רטובה.
יש לעדור את הערוגות ב _____.

מאגר מילים

פעלים: לעקור, לעבד, לזרוע, לנטוע, לעדור
שמות: זרעים, ערוגות, מעדר, קרקע, עפר

"צאו ההר והביאו עלי זית ועלי עץ שמן ועלי הדס ועלי
תמרים ועלי עץ עבות לעשות ספוח"
(נחמיה ח', ט"ו)

4. מיינו את המילים לפעלים ולשמות עצם, וכתבו אותן בטבלה:

ענף, נטענו, עידור, עלה, עציץ, זורעים, גזע, עקרתי, זרעו, מעבדים

שמות עצם	פעלים
_____ .1	_____ .1
_____ .2	_____ .2
_____ .3	_____ .3
_____ .4	_____ .4
_____ .5	_____ .5

5. השלימו את הטבלה (היעזרו במילון).

שורש	שם הפועל	שם הפעולה	מילים נוספות מאותו שורש
זרע	זרע	זרע	זרע, זרעו, זרעו
נטע	_____	_____	_____
עדר	_____	_____	_____
עבד	_____	_____	_____
עקר	_____	_____	_____
עשב	_____	_____	_____

דוגמה:

6. בכל קבוצת מילים מצויה מילה יוצאת דופן - העתיקו אותה, ונמקו את בחירתכם.

דוגמה: עלון, עלעל, ענף, עלה

מקור המילים עלון, עלעל, עלה הוא אחד, ולכן המילה ענף יוצאת דופן.

דוגמה: 1. נטע, זרע, עקר, שתל עקף עטלה הפוכה אפול האחריות.

2. גזם, גדע, יער, עישב
3. עלים, ענפים, גזע, קרקע
4. מעדר, קרקע, עפר, ערוגה
5. עישב, עדר, ערוגה, עיבד
6. עצים, יער, מטע, ענף
7. זרעים, גרעינים, שתילים, עציצים

להצליח בכתיב! כתיב נכון - כללים ותרגילים

פרק 2.4: האות ע' במילים השאלות מעולם הצומח

מילים אחדות מעולם הצומח הושאלו לשימוש במשמעויות חדשות. המשמעויות החדשות מבוססות על הדמיון שלהן לעולם הצומח.

לפניכם דוגמות:

1. עֵלָה: דף בספר, במחברת

לעלעל עלון
= לדפדף חוברת בת
דפים (עלים) אחדים

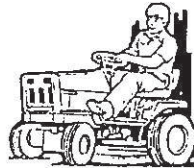
כפי שהעלה הוא חלק שטוח ודק של העץ, כך הדף הוא חלק שטוח ודק מספר או ממחברת.

2. עֵקַר: עקירה - עקירת שן

כפי שעוקרים עץ על שורשיו, כן עוקרים שן על שורשיה.

3. עֵיבֵד: עיבוד - עיבוד נתונים

המחשב מעבד נתונים.
המוח מעבד נתונים.

כפי שמעבדים קרקע כדי שתניב פרי, כך מעבד המוח (המחשב) נתונים כדי להגיע לתוצאות מסוימות.

כפי שהגזע הוא בסיס העץ שממנו יוצאים הענפים, כך הגזע האנושי הוא הבסיס של בני אדם מאותו מוצא.

5. ענף: חלק מהעץ

ענף בחקלאות (מטעים, ירקות)	ענף בספורט (כדורגל, טניס, התעמלות)
-------------------------------	---------------------------------------

כפי שהענף הוא חלק מהעץ, כך הכדורגל הוא חלק מהספורט.

להצליח בכתיב! כתיב נכון - כללים ותרגילים

תרגיל

השלימו את המילים החסרות.

1. התקלאי מעבד את הקרקע.
התכניתן פּוֹלֵט את הנתונים במחשב.
2. סמל השלום הוא ענף של עץ זית.
הטניס הוא _____ ספורט.
3. התקלאי עקר את העץ מן השורש.
רופא השיניים _____ את השן החולה מפי.
4. הגזע של העץ הגבוה עבה מאוד.
רוב התושבים באפריקה חם מן ה_____ השחור.
5. דני הוא בחור _____ (בלשון הדיבור - בסלנג).
יש לו כלב פודל _____.